

หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาอาชีพ หมวดศิลปะและหัตถกรรม

การประดิษฐ์เรือกอลและจำลอง

DCID LIBRARY

0000007798

๗ 745.5921

ม:๑๖

ก ๕46 ก

ค.4

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๗
จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาอาชีพ หมวดศิลปะและหัตถกรรม

การประดิษฐ์เรือกอและจำลอง

(ศท. ๗ ๐๓๒๔)

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการและสำนักงานศึกษาธิการเขต ๒ ได้ร่วมกันจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม วิชาอาชีพ หมวดศิลปะและหัตถกรรม การประดิษฐ์เรือกอและจำลอง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

(นายบรรจง ชูสกุลชาติ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เลขทะเบียน	5075	ด. 11
เลขหมู่		
วันที่	1	๑๗ 28

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาอาชีพ หมวดศิลปะและหัตถกรรม ~~ศิลปกรรม~~ วิชาเรือกอและจำลอง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ กรมวิชาการและสำนักงานศึกษาธิการเขต ๒ ได้ร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน สำหรับรายวิชา ศห. ท ๐๗๒๔ ตามหนังสือรายวิชาอาชีพ (เพิ่มเติม) ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โดยมอบหมายให้ครู อาจารย์ ศึกษาวิเคราะห์ และผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขาวิชาเป็นผู้ยกร่างต้นฉบับ และกระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการเรียบเรียงวิชาอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ขึ้น ทำหน้าที่ตรวจสอบพิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับและกรมวิชาการได้แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เพื่อให้หนังสือดังกล่าวมีประสิทธิภาพใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ผลดีตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

กรมวิชาการหวังว่า หนังสือนี้จะเป็นประโยชน์แก่ครู นักเรียน และผู้สนใจได้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณสำนักงานศึกษาธิการเขต ครู อาจารย์ ศึกษาวิเคราะห์ คณะกรรมการตรวจสอบการเรียบเรียง และคณะทำงานที่มีส่วนช่วยให้หนังสือนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

(นายกมล สุดประเสริฐ)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมวิชาการ

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

๑๕ ต.ค. ๒๕๔๐
๑๐๔๘๔๓ ค. ๔
๑๕ ๗๔๕.๕๙๒) ๑:๐๖
๑ ๕๔๖๓

สารบัญ

หน้า

ประวัติความเป็นมา	๑
การเตรียมทำเรือกอลและจำลอง	๒
การประดิษฐ์ตัวเรือ	๒
การประดิษฐ์หัวเรือ และท้ายเรือ	๔
การประดิษฐ์ส่วนประกอบของเรือ	๗
การเขียนลวดลายบนตัวเรือ	๙
การตลาดและการคิดต้นทุน กำไร	๑๔

ประวัติความเป็นมา

เรือกอลและ

คำว่า “กอลและ” เป็นภาษาพื้นเมืองภาคใต้แปลว่า โคลงเคลง เมื่อนำคำว่า “เรือ” มาใส่ไว้ข้างหน้าก็เป็นเรือกอลและ ซึ่งชาวประมงในแถบจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ตลอดจนถึงรัฐกลันตันใช้ในการหาปลา

ลักษณะของเรือกอลและนั้น ท้องเรือส่วนที่อยู่ใต้น้ำมีลักษณะกลม และกราบเรือจะผายออก เรือที่มีลักษณะเช่นนี้จะล่นยาก เมื่อถูกคลื่นลมจะโคลงเคลงไปมาเท่านั้น จึงเรียกว่า เรือโคลงเคลงหรือเรือกอลและ จากการสอบถามชาวประมงถึงความเป็นมาของเรือกอลและ ทั้งที่จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส ก็ไม่ทราบแน่ชัดว่ามีมาตั้งแต่เมื่อใด ทราบแต่เพียงว่ามีคู่กันมากับชาวประมงเท่านั้น

เรือกอลและ นอกจากที่จะใช้หาปลาแล้ว ในยามว่างที่คลื่นลมแรงออกหาปลาไม่ได้ก็หาเรือที่มีขนาดและฝีพายเท่า ๆ กัน มาพายแข่งกันจนเป็นที่นิยมกันมากในจังหวัดปัตตานี

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศ จังหวัดนราธิวาส พลสนิกรก็จะจัดการแข่งเรือกอลและในแม่น้ำบางนรา ให้ทรงทอดพระเนตรเป็นประจำทุกปีและเป็นประเพณีสืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ปัจจุบันการต่อเรือกอลและมีจุดประสงค์ ๒ แบบคือ

๑. การต่อเรือกอลและเพื่อให้พายแข่งขันกัน
๒. การต่อเรือกอลและเพื่อใช้ในการประมง

เมื่อจุดประสงค์ในการใช้เรือกอลและแตกต่างกัน การต่อเรือกอลและก็ย่อมแตกต่างกันออกไป กล่าวคือเรือกอลและที่ใช้ในการจับปลานั้นต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่ล่น ได้คลื่นลมได้ดี ชนิดแข่งฝีพายใช้เรือรูปเพรียว เพื่อให้มีส่วนที่เสียดทานน้ำได้น้อยที่สุด การตกแต่งลวดลาย ความประณีตสวยงามมากกว่าเรือที่ใช้หาปลา

อย่างไรก็ตามการประดิษฐ์หรือจำลองเรือกอลและ ผู้ประดิษฐ์และผู้ซื้อไม่นิยมจำลองเรือกอลและสำหรับพายแข่งขัน หากแต่จำลองเรือกอลและสำหรับใช้หาปลาเท่านั้น

วัสดุ - อุปกรณ์

วัสดุ

๑. ไม้เนื้ออ่อน น้ำหนักเบา แต่ต้องเป็นไม้ที่เนื้อไม่หยاب เช่น ไม้ตีนเป็ด ไม้ตาตุ่ม ไม้ลำพู ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๘-๑๐ ซม. ยาว ๓๒ ซม.
๒. สีส้ำมัน
๓. กระดาษทราย
๔. ทินเนอร์

๕. กาวติดไม้
๖. ตะปูขนาดเล็ก
๗. ไม้อัด (ไม้กระดานฉลุ)

อุปกรณ์

๑. สิวหน้าตัด ๒ ซม. และ ๑ ซม.
๒. ค้อน (ควรเป็นค้อนไม้)
๓. บุ้ง
๔. เลื่อย
๕. พร้าหรือขวาน
๖. กบมือ
๗. พู่กัน - แปรงทาสี
๘. ดินสอ

การเตรียมทำเรือกอลและจำลอง

ก่อนที่จะลงมือทำเรือกอลและจำลอง ผู้ทำต้องเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อม เครื่องมือเครื่องใช้ ควรลับให้คม จัดเตรียมให้อยู่ใกล้ ๆ สามารถหยิบฉวยได้ทันทีเมื่อต้องการ การประดิษฐ์เรือกอลและ

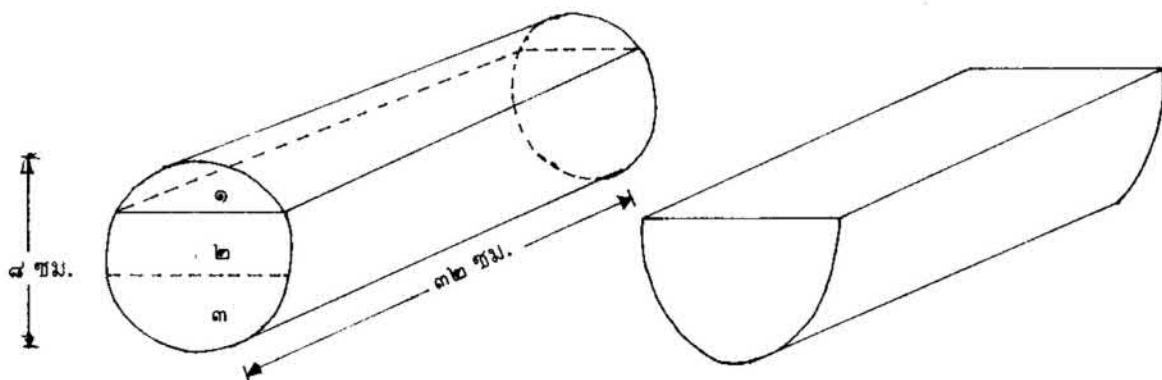
ตอนที่ ๑

การประดิษฐ์ตัวเรือ

เมื่อเตรียมตัวพร้อมแล้วผู้ทำก็เริ่มลงมือทำตามขั้นตอนดังนี้

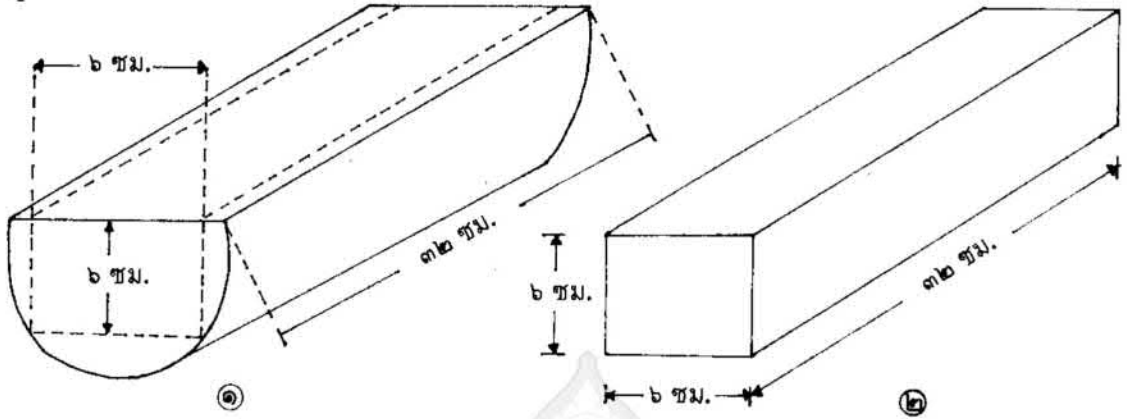
๑. ตัดไม้ที่จะทำตัวเรือ โดยจะตัดออกประมาณ ๑ ใน ๓ โดยการใช้เลื่อยหรือพร้า หรือขวาน

ดังรูป

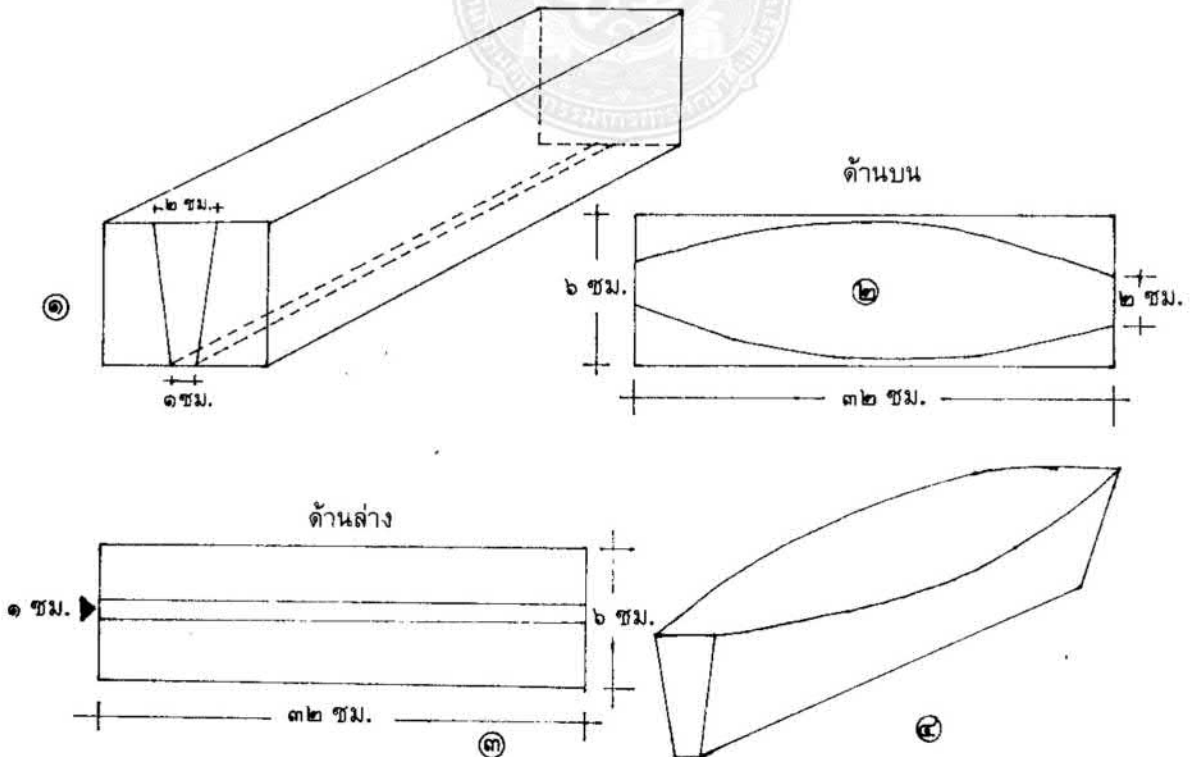

ไม้ทำตัวเรือ

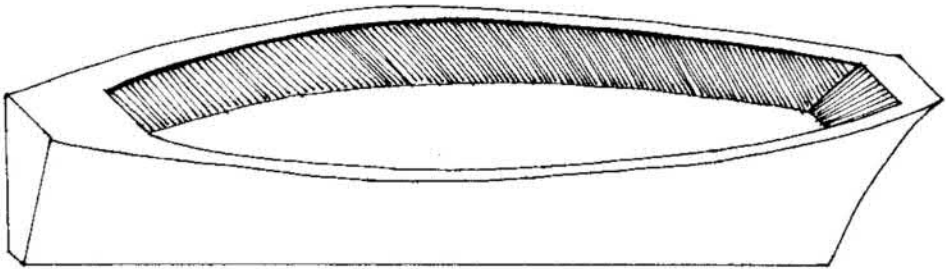
๒. เมื่อได้ตามข้อ ๑ แล้ว นำไม้มาหาจุดกึ่งกลางของหน้าตัดทั้ง ๔ ด้าน วัดออกจากจุดกึ่งกลาง (ด้านที่แต่งให้เรียบร้อย) ไปข้างละ ๓ ซม. จะได้หน้าตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างด้านละ ๖ ซม. ใช้ดินสอเขียนเป็นรูปสี่เหลี่ยม และลากทำแนวตลอดทั้งท่อน เมื่อได้แนวแล้วก็นำไม้มาตัด แต่งให้เรียบ ดังรูป

๓. จากจุดกึ่งกลางด้านล่างของหน้าตัดวัดออกไปข้างละ ๐.๕ ซม. ด้านบนจากจุดกึ่งกลาง วัดออกไปข้างละ ๑ ซม. ลากต่อจุดหน้าตัดด้านบนและล่าง ร่างรูปเรือด้านบน ตัดแต่งตามเส้นให้เป็นรูปเรือ ดังรูป

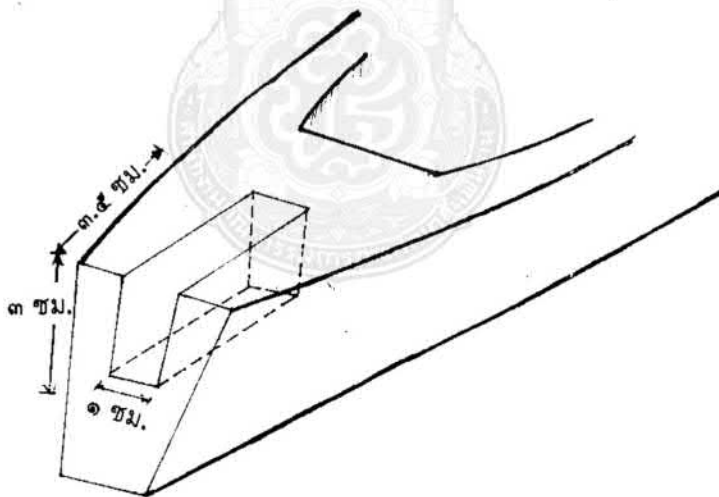

๔. ร่างด้านในของลำเรือ โดยให้ขอบเรือหนา ๐.๕ ซม. เว้นที่ว่างจากหัวเรือและท้ายเรือ ๔.๕ ซม. ใช้สิ่วขุด แกะ ตามแนวร่าง โดยให้โค้งตามแนวความโค้งของลำเรือด้านนอก ให้ลึก ๒ - ๓ ซม. จากหัวท้ายเรือ ถึงกลางลำเรือ

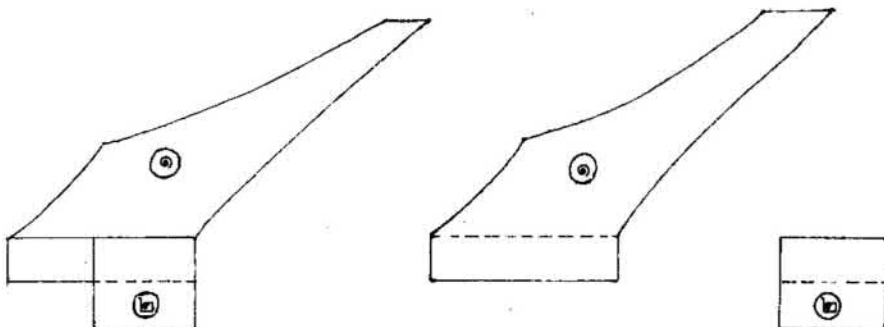

๕. ใช้มุ้ง เศษแก้ว และกระดาษทรายขัดเกลารวม ทั้งด้านนอกและด้านในให้เรียบ
ตอนที่ ๒
การประดิษฐ์หัวเรือและท้ายเรือ

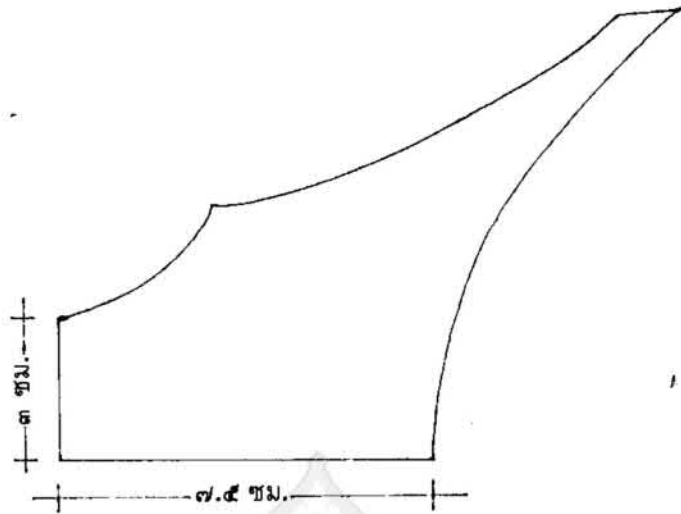
๑. ให้ปากหัวเรือและท้ายเรือขนาดกว้าง ๑ ซม. ยาว ๓.๕ ซม. ลึก ๓ ซม. ดังรูป

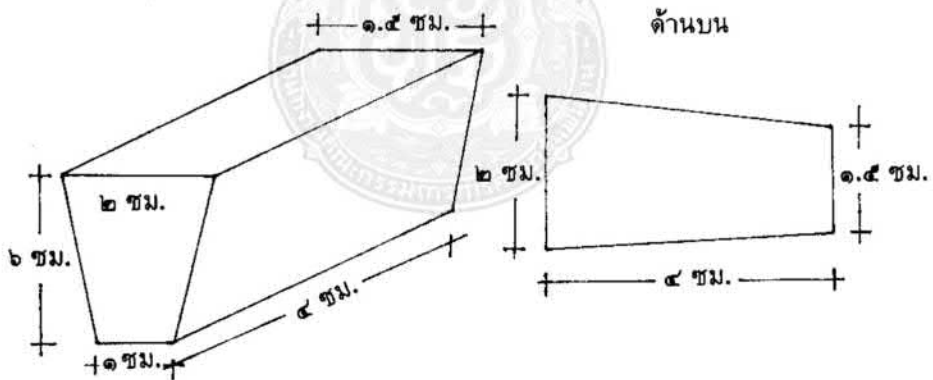
๒. นำส่วนที่เป็นหัวเรือ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน

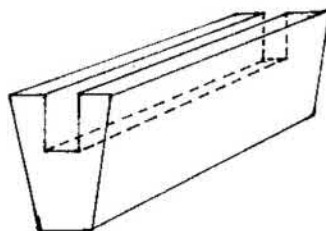
๒.๑ ส่วนที่ ๑ ทำจากไม้กระดานหนา ๑ ซม. วาดรูปหัวเรือ นำมาเลื่อยออกเป็นชิ้นส่วน

๒.๒ ส่วนที่ ๒ นำไม้ชนิดเดียวกัน ที่ทำตัวเรือ มาตัดตามแบบในรูป

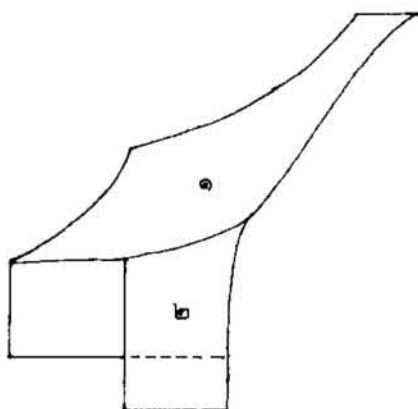

ด้านบนเซาะร่อง กว้าง ๑ ซม. ลึก ๓ ซม. ตามแนวยาวตลอด

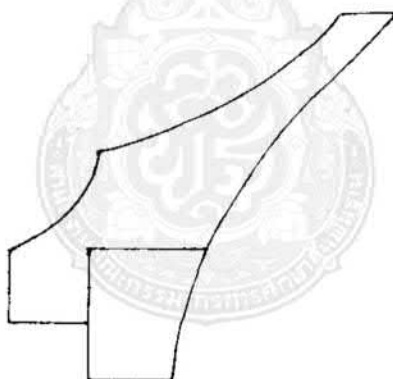

๖

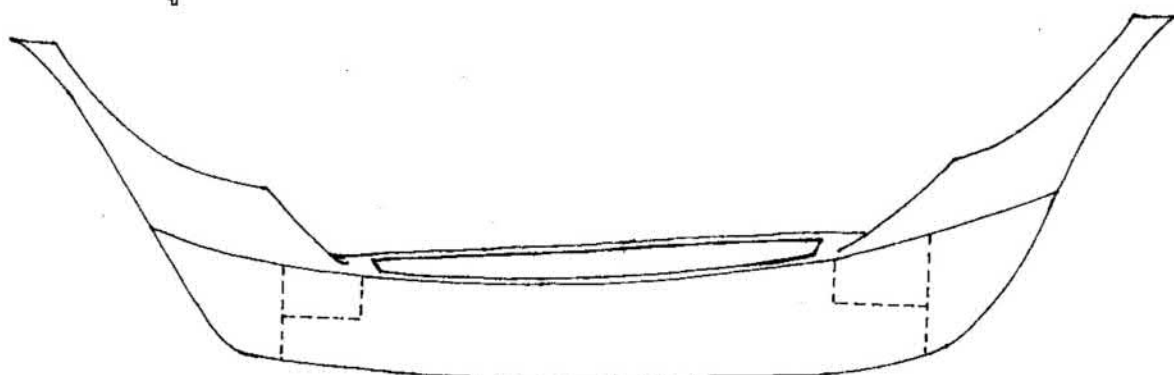
๒.๓ นำส่วนที่ ๑ และที่ ๒ มาประกอบกัน จะได้หัวเรือดังรูป เมื่อได้รูปทรงแล้วก็
ทากาวติด

๒.๔ นำหัวเรือมาประกอบกับตัวเรือ ดังกล่าว ข้างต้น ใช้เบ้งกฐ ดบแต่งให้กลมกลื่น
และได้รูปทรง แล้วใช้กระดาษทรายขัดให้เรียบร้อย

๒.๕ ส่วนที่เป็นท้ายเรือก็ใช้วิธีการทำนองเดียวกันกับหัวเรือ เมื่อเรียบร้อยแล้วจะได้
เรือกอลและดังรูป

โครงร่างเรือกอลและจำลอง

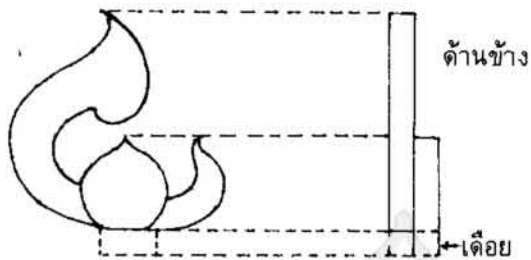
ตอนที่ ๓

การประดิษฐ์ส่วนประกอบของเรือ

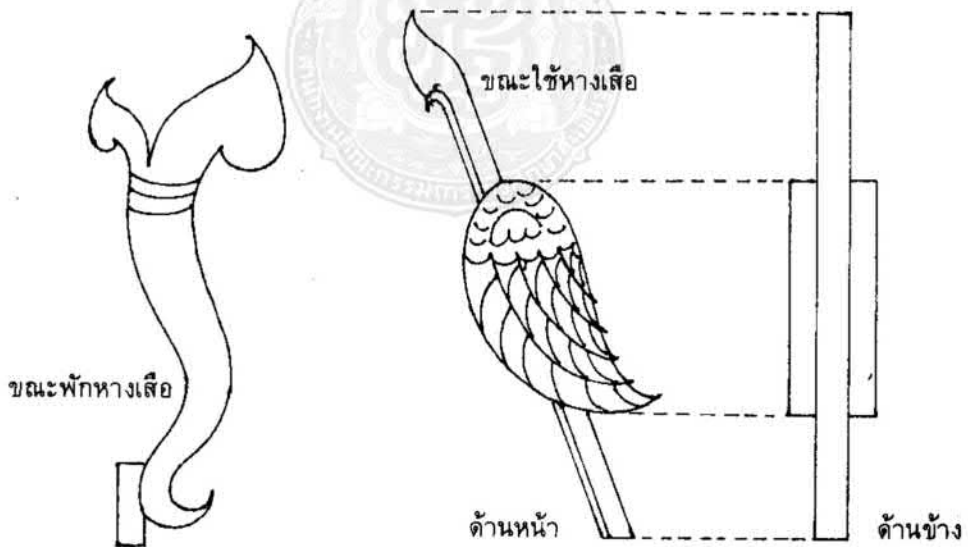
ส่วนประกอบของเรือกอลและจำลองก็อาศัยรูปแบบของเรือกอลและจริงซึ่งจะมีส่วนประกอบที่ต้องทำดังนี้

๑. หน้าเรือสำหรับวางหน้าเรือซึ่งจะมีรูปลักษณะดังนี้

ด้านหน้า

๒. ที่วางหางเรือ

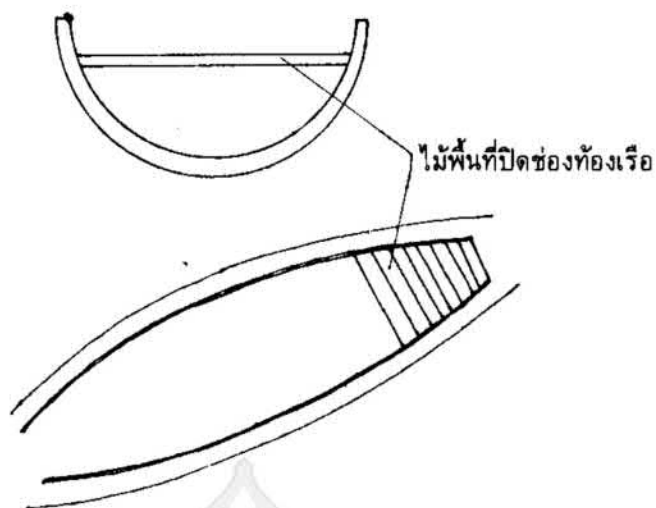

๓. หางเรือ

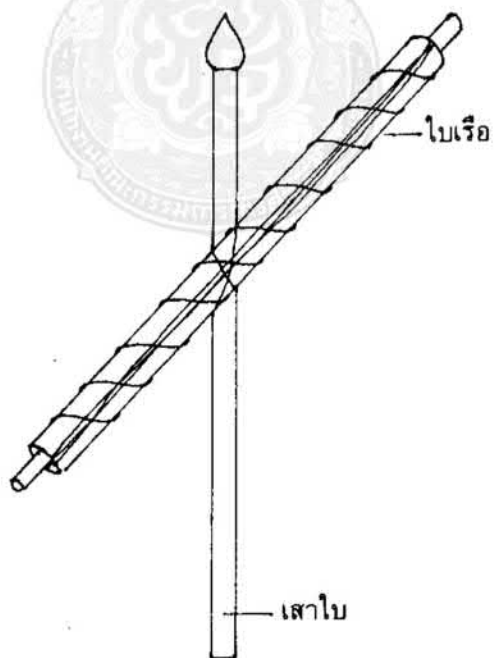
มีความยาวพอประมาณให้เหมาะสมกับเรือ

๔. ฟันเรือเพื่อปิดช่องท้องเรือที่ขุด

๕. เสายาวเรือ

ตอนที่ ๔

การเขียนลวดลายบนตัวเรือ

ความสวยงามของเรือกอลและ นอกจากจะมีรูปทรงที่สวยงามแล้ว เรือกอลและยังมีลวดลายพื้นเมืองและประยุกต์ ที่สวยงาม ซึ่งนิยมเขียนด้วยสีน้ำเป็นลวดลายแบบต่าง ๆ

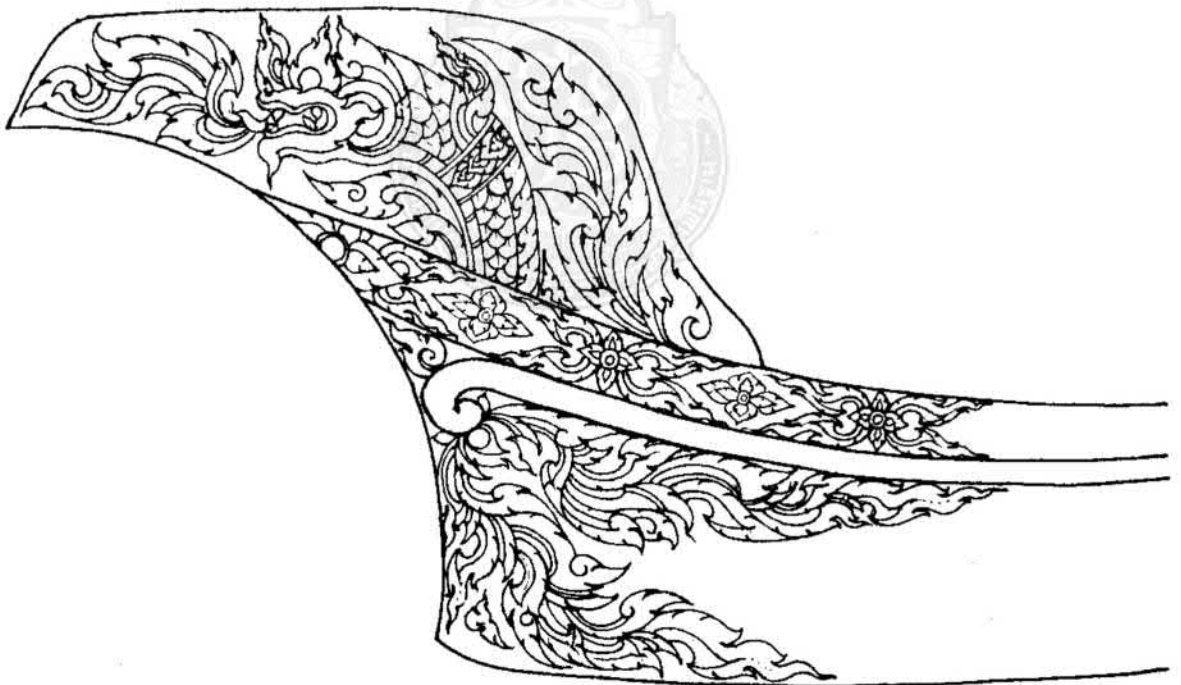
วิธีการเขียนลวดลายและตกแต่ง

๑. ทาสีพื้น - การทาสีพื้นให้แยกออกตามลักษณะหรือส่วนต่าง ๆ เช่น ส่วนหัว ส่วนท้าย ส่วนลำเรือ ส่วนที่วางหางเสือทั้งในขณะแจวและพักแจว ส่วนหน้าเสือ

๒. ออกแบบหรือเขียนลวดลายสีต่าง ๆ แบบสอดคล้อง ให้เหมาะสมกับส่วนต่าง ๆ ตามข้อ ๑ เช่น ลายหัวเรือ ลายหน้าเสือ ลายที่วางหางเสือ ลายหางเรือ

๓. สอดสีลวดลายลงบนส่วนต่าง ๆ ของเรือตามแบบที่ออกไว้

๔. จากข้อ ๓. ทิ้งไว้ให้สีแห้งแล้วตัดเส้นลวดลาย เพื่อให้ลวดลายเด่นชัดขึ้น

ลายที่หัวเรือ

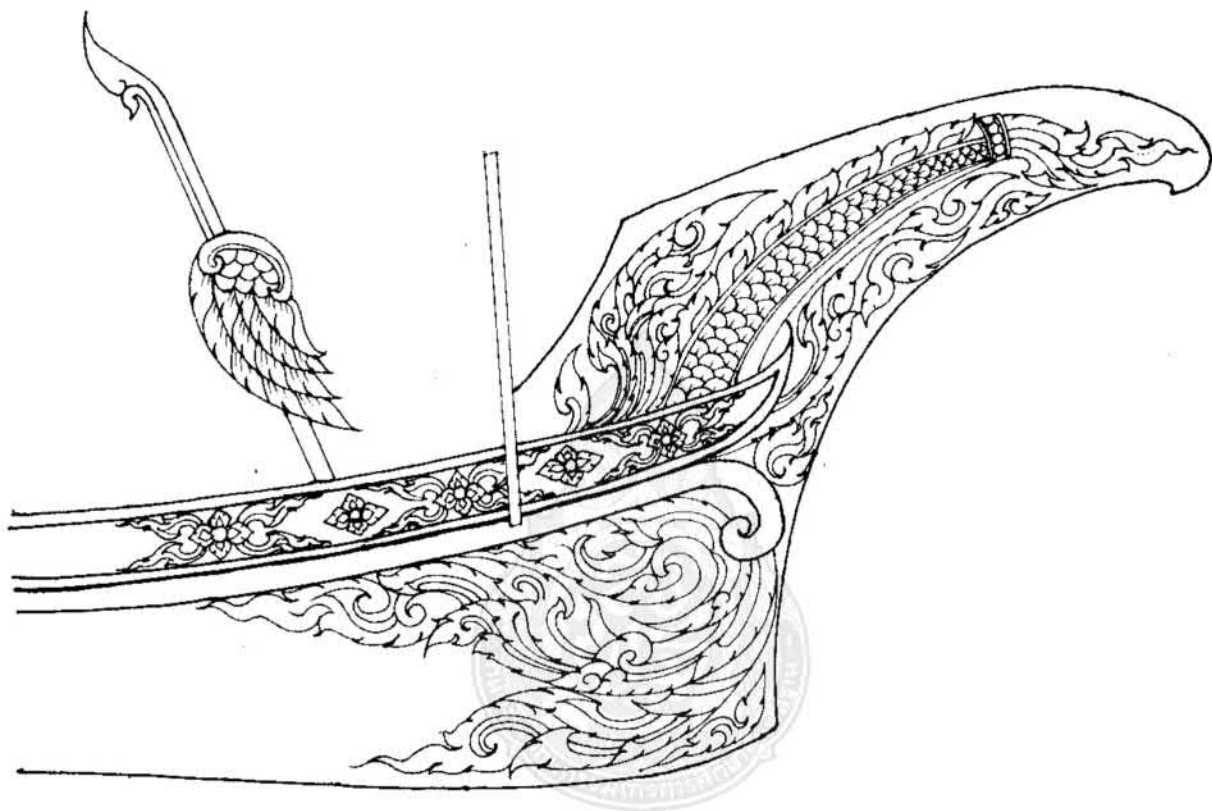
ลายที่หน้าเสือ

เด็ย

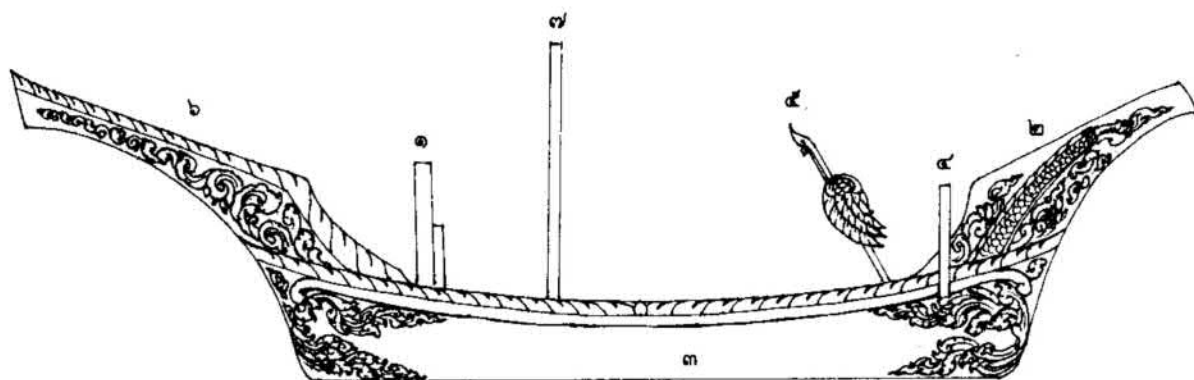
สายที่วางหางเสือ

ลายที่หางเสือ

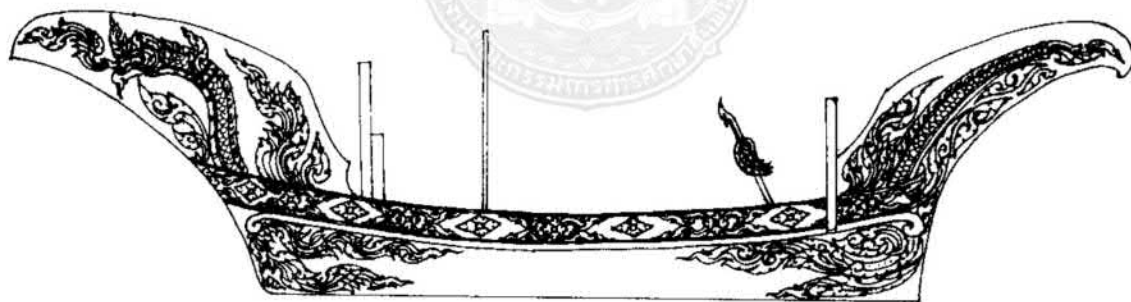
ภาพแสดงการตกแต่งประกอบเป็นเรือกอลและจำลอง

แบบที่ ๑

๑. หน้าเสือ ๒. หางเรือ ๓. ตัวเรือ ๔. ส่วนที่วางพักหางเสือ
 ๕. ส่วนที่วางหางเสือขณะที่แจว ๖. ส่วนหัวเรือ ๗. เสาใบเรือยาว
 ๑ ใน ๓ ของเรือ

แบบที่ ๒

เรือกอลและจำลองตกแต่งลวดลาย

การตลาดและการคิดต้นทุนกำไร

การตลาด

เมื่อพูดถึงการตลาดของเรือกอและจำลองแล้วเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างมาก ผู้มาเยือนต่างบ้านต่างเมืองมักจะถามหาซื้อเรือกอและไปเป็นที่ระลึก แม้แต่ประเทศมาเลเซียก็สั่งทำจากจังหวัดนราธิวาส ทำเท่าไรเขารับซื้อหมด ท่านที่เคยไปเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศมาเลเซีย เช่น เมืองกวนตัน จะมีพ่อค้าแม่ค้านำเรือกอและจำลอง มาเสนอขายถึงที่รถเลยทีเดียว เรือเหล่านี้ส่วนใหญ่สั่งทำจากอำเภอเมือง อำเภอตากใบ และอำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

บรรดาพ่อค้า ข้าราชการแถบจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส เมื่อไปเยี่ยมผู้หลักผู้ใหญ่หรือญาติพี่น้องจะซื้อของที่ระลึกไปฝากก็มักจะนึกถึงเรือกอและจำลองก่อนอื่นใด เมื่อหาซื้อเรือกอและไม่ได้จริง ๆ แล้วจึงจะคิดหาของที่ระลึกอย่างอื่น และมักจะหาไม่ได้หรือจะให้ได้ก็ต้องสั่งทำกันเป็นพิเศษ

จึงเห็นได้ว่าการตลาดเรือกอและจำลองกว้างขวางมาก ไม่ต้องเป็นห่วงว่าทำขึ้นมาแล้วจะจำหน่ายไม่ได้ ที่เป็นอยู่ขณะนี้เรือกอและจำลองประดิษฐ์ไม่ทันจำหน่าย ผู้ซื้อต้องสั่งจองนาน

การคิดต้นทุนกำไร

ต้นทุน	ค่าไม้ (เนื้ออ่อน)	๕.๐๐ บาท
	ค่าสี	๒๕.๐๐ บาท
	ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	๒๕.๐๐ บาท
	ค่าแรงวันละ ๗๐.๐๐ บาท ทำ ๕ วัน	๓๕๐.๐๐ บาท (วันละ ๘ ชม.)
	รวม	๔๐๕.๐๐ บาท

ราคาขายขณะนี้ล่ำละ ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท ตีราคาอย่างต่ำล่ำละ ๘๐๐ บาท เพราะฉะนั้นทำเรือกอและสำเร็จ ๑ ลำ จะได้กำไรประมาณ ๔๐๐ บาท

รายนามผู้จัดทำ

เขตการศึกษา ๒

นายจรวย สุขเกษม
 นายนิพนธ์ ภูริฉาย
 นายสิทธิ์ศักดิ์ อักษรสิทธิ์

รายนามคณะกรรมการตรวจสอบการเรียนวิชาอาชีพ หมวดศิลปะและหัตถกรรม

๑. นายเจนจิตต์	กฤษณบุตร	ประธาน
๒. นายบัณฑิต	พลาวศ์	กรรมการ
๓. นายสนิท	บุบปฤกษ์	กรรมการ
๔. นายเบญจะ	สยักร	กรรมการ
๕. นายสุจริต	หิรัญกุล	กรรมการ
๖. นายสำเร็จ	พันธ์สนิท	กรรมการ
๗. นายอุทัย	โพธิ์ศรีทอง	กรรมการ
๘. นายมนัส	ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายสุธรรม	ศิริพันธ์วรเวทย์	กรรมการ
๑๐. นายสมทรง	เวียงอำพล	กรรมการ
๑๑. นางพิศวง	ไพฑูรย์	กรรมการ
๑๒. นายอุดม	นัยชิต	กรรมการ
๑๓. นายมานะ	แก้วดี	กรรมการ
๑๔. นายบุญเลิศ	บุตรขาว	กรรมการ
๑๕. นายสุวัฒน์	เกสรกุล	กรรมการและเลขานุการ

รายนามคณะทำงานปรับปรุงสื่อการเรียนวิชาอาชีพ

๑. นางกาญจนา	ธัญญะโชโต
๒. นางอารีรัตน์	วัฒนสิน
๓. นายกนก	บุญโพธิ์แก้ว
๔. ว่าที่ ร.ต. ผ่อง	เทพช่วย
๕. นางสาวสมร	ยุวนิมิ
๖. นางสุภาภรณ์	คำรัตน์
๗. นายณรงค์	แก้วสว่าง
๘. นายเอนก	รัตน์ปิยะภาภรณ์
๙. ว่าที่ ร.ต. สันหัด	สัตยาอุทัย

เลขานุการ

